

3

HENK BRUGMAN

DOORGEWINTERD IN **NOORWEGEN**

UITGEVERIJ GRENZENLOOS

DOORGEWINTERD IN NOORWEGEN

Doorgewinterd in Noorwegen
Henk Brugman

Illustraties: Jannie Kluin
Tekstredactie: Ilona van Hilst

ISBN 9789461853684 paperback
Ook verkrijgbaar als eBook
1e druk februari 2026

Uitgeverij Grenzenloos een imprint van VanDorp Uitgevers
info@grenzenloos.nl / grenzenloos.nl

Kijk voor meer boeken over Noorwegen en andere boeken van
Henk Brugman op *grenzenloos.nl*

Copyright©2026 Uitgeverij Grenzenloos
Copyright©2026 Henk Brugman

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
in welke vorm dan ook zonder uitdrukkelijke en
schriftelijke toestemming van de uitgever.

HENK BRUGMAN

**DOORGEWINTERD IN
NOORWEGEN**

UITGEVERIJ GRENZENLOOS

Lees ook de andere twee bundels met columns
van Henk Brugman

Een leven in Noorwegen
isbn 9789077698303

Noorwegen voor gevorderden
isbn 9789077698532

INHOUDSOPGAVE

Vergaderverliefdheid	9
Kippenhok	12
Grillgeluk	16
Aspergetijd	20
Woelige baren	24
Recht spreken	28
Democratie	32
Zondagsrust	36
Oslo-gasten	40
Terug naar het café	42
Kamperen in de winter	43
Het welzijn van een zalm	47
Conserveringstechnieken voor gevorderden	51
Meer eigen aardappels	55
Inburgering	59
22 juli	62
Contract	66
Veel buitenlanders	70
Esthers winkelavontuur	74
Mijn kantoor	78
Vrijwillige betrokkenheid	81
Vrijheid blijheid	85
De vier van Fosen	88
We komen weer wat dichterbij wonen	92
Happy hour	95
Adventskalender	99

Van ribbe tot reerug	103
Parkeerplaatsperikelen	107
Hålkeføre en sørpeføre	111
Nooit uitgekeken	115
Pyjamavlucht	119
Roadtrip met een grafsteen	123
Culinair genieten	127
Oude kou	130
De Russen komen	134
Wat is Noorwegen?	138

VERGADERVERLIEFDHEID

Ik woon nu al meer dan vijftientwintig jaar samen met mijn vrouw Esther in Noorwegen. We zijn de tel bijna kwijt. Sinds de laatste column in mijn boek *Noorwegen voor gevorderden* zijn er jaren verstreken en is er veel gebeurd. We wonen nog steeds in hetzelfde Pippi Langkous-achtige huis, ten noorden van Trondheim, maar op werkgebied is er veel veranderd. We hebben allebei onze eigen bedrijven opgericht – met alle nieuwe uitdagingen van dien. En we zijn allebei op onze eigen manier de politiek ingegaan. Voor verschillende partijen, maar dat levert thuis geen heftige discussies of problemen op. Wel heel veel lange vergaderingen.

Bij grotere, landelijke, meerdaagse vergaderingen worden in mijn partij altijd voorvergaderingen gehouden. Daarbij praten de mannen en vrouwen een halfuurtje apart over onderwerpen die met emancipatie en macht te maken hebben. Dat was wel even wennen voor mij. Niet echt iets dat je bij stoere Scandinavische mannen verwacht. Doet mijn zusterpartij in Nederland dat ook? Hoe gedragen mannen zich in vergaderingen met vrouwen? Hoe geëmancipeerd zijn wij mannen eigenlijk? Gebruiken we macht of andere twijfelachtige middelen om ons doel te bereiken? Wat bereik je met humor die ten koste gaat van anderen? En is het uitzetten van de camera tijdens digitale vergaderingen – en dat zijn er nogal wat – een machtsmiddel?

Interessante thema's waar ik op dat moment zelf niet direct antwoord op heb. Maar dat hoeft ook niet. Vaak luister

ik naar mijn welbespraakte Noorse partijgenoten, waarna ik helemaal in gedachten verzink. Voor mezelf probeer ik dan uit te vinden hoe ik over het actuele thema denk. En op het moment dat ik zin heb om te reageren, is het halfuurtje alweer om. Heb ik weer een kans verspeeld om me te profileren.

Na het mannen- en vrouwenhalfuurtje is het tijd voor koffie, voordat de eigenlijke vergadering begint. Die wordt strak geleid, telkens door iemand anders. Ook ik kan zo-
maar een keer aan de beurt zijn om een tweedaagse vergadering te leiden. Je wordt niet gevraagd, je wordt gewoon ingepland.

Hoe dan ook, ik verheug me elke keer weer op deze grote, tweedaagse, landelijke vergaderingen die zes keer per jaar plaatsvinden in de hoofdstad. Niet vanwege de voorvergaderingen met alleen mannen. Niet vanwege de lange maar interessante agenda. Niet omdat ik de dans weer ontsprongen ben en de vergadering niet hoeft te leiden. Nee, ik verheug me erop om mensen uit het hele land te horen – van partijgenoten uit Finnmark in het hoge noorden tot partijgenoten uit het allersuidelijkste deel van Noorwegen. Van het vreemde Trønderdialect van de mensen uit Trondheim en omgeving tot het voor Nederlanders die Noors hebben geleerd goed verstaanbare Nordlandsdialect. Ik luister met plezier naar al die partijgenoten.

Totdat mijn partijgenote uit Årdal in de provincie Vestlandet in het westen van Noorwegen het woord neemt. Als ik haar hoor, word ik elke keer op slag verliefd. Een dialect zo warm en zingend, zo echt, dat ik smelt. Ik hoor niet wat ze zegt, kan geen discussie met haar aangaan. Ik kan niet meer helder denken. Van de inhoud krijg ik niets mee. Net als

bij het mannenhalfuurtje droom ik weg. Nu niet over welk standpunt ik zou kunnen innemen, maar over een leven op een mooi, hooggelegen boerderijtje aan de grote Sognefjord – samen met haar. Ik verwacht niet veel van haar in mijn dromen, als ik haar stem en haar dialect maar kan horen. Wat een prachtig dialect. Ik word er helemaal gelukkig van.

De voorzitter is streng, en na de drie minuten spreek-tijd die ze toebedeeld heeft gekregen, moet ze haar betoog afronden. Voor mij waren dit de mooiste drie minuten van deze lange vergaderdag. Het contrast met de volgende spreker uit Trøndelag kan niet groter zijn. Ik ben weer wakker, mijn droom is weg. Na de zoveelste koffiepauze ben ik aan de beurt en mag ik in mijn eigen Noorse dialect met Nederlands accent de vijftig partijgenoten lastigvallen met zaken die mij aan het hart gaan. Niemand die verliefd wordt op mijn dialect.

Een dag later ben ik weer thuis. Mijn vrouw vraagt hoe de vergadering is geweest. Of ik nog wat bereikt heb? Als een echte Noor begint mijn antwoord met een “nee”, waarna het eigenlijke antwoord komt.

“Nee, het was een prima vergadering, met veel wederzijds respect en goede discussies. En leuk om al die verschillende dialecten te horen. En, hoe heb jij het gehad?”

KIPPENHOK

Mijn vrouw Esther wil voor haar verjaardag kippen. Levende. Voor mij hoeft het niet zo nodig, maar de uitdaging om zelf een degelijk kippenverblijf in onze tuin te bouwen spreekt me wél erg aan. Sinds we in Noorwegen wonen, ben ik besmet met het timmervirus en heb ik al heel wat gezaagd, getimmerd en geschroefd. Van terras tot tuintafel, van broeikas met oude ramen tot een bank van drijfhout. In 25 jaar tijd is het arsenaal aan oplaadbare gereedschappen enorm uitgebreid.

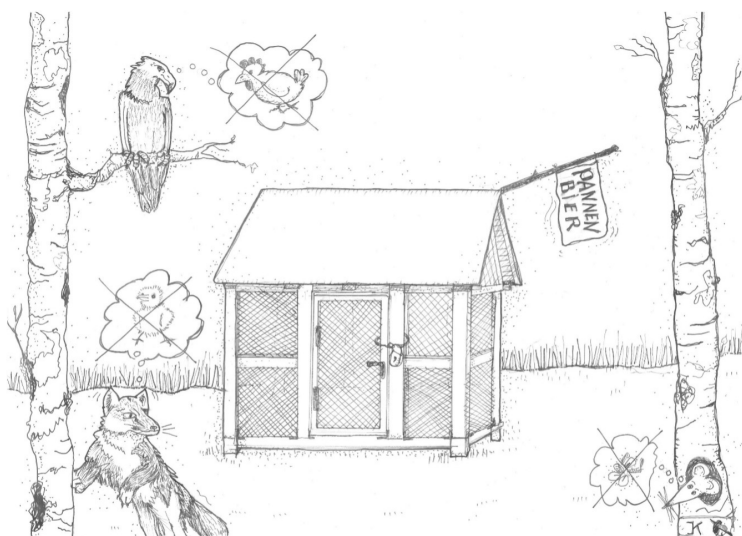
Vroeger deden we de schuur, waar al het gereedschap ligt, niet eens op slot als we een week op vakantie gingen. De kans dat een oude, roestige zaag of klauwhamer gestolen zou worden, achtten we niet erg groot. Nu is dat anders.

We zijn trouwens ook eens vergeten de voordeur op slot te doen toen we vijf weken op wandelvakantie gingen. Thuisgekomen vroeg Esther of ik de sleutel had. “Nee joh, die heb jij toch?” En terwijl ik dat zei, zagen we tegelijk dat de sleutelbos nog in het slot hing. Nog steeds vergeten we regelmatig om ’s avonds de deur op slot te doen. Maar als we een weekje weggaan, gaan de deuren echt op slot – ook die van de schuur, waar alle machines liggen en hangen die we nodig hebben om een kippenhok te bouwen.

Ik heb het hier trouwens over bouwen, niet over in elkaar schroeven. Er zijn prachtige kant-en-klare bouw pakketjes voor kippenhokken te koop bij Noorse tuincentra. Van mooi blank hout. En vooral: van dun hout. De prijs is

laag, en de kwaliteit is belabberd. Niet alleen van het hout, maar ook van het gaas en het bouwbeslag. Na een matige storm kan ik waarschijnlijk het kippenhok bij elkaar rapen in de tuin van de buren. Van de kippen geen spoor meer te bekennen. En met een beetje sneeuw op het dak is instortingsgevaar niet denkbeeldig. Eén voordeel: ik heb weer aanmaakhout voor de kachel.

Vossen, katten, muizen, ratten, roofvogels – allemaal hebben ze wel iets te zoeken in een Noors kippenhok. Is het niet voor het kippenvoer, dan wel voor de kippen zelf. Ook daar moet ik bij het uitkiezen van de bouwtekeningen rekening mee houden. Nooit aan gedacht. Zal in Nederland ook niet veel anders zijn. Volgens de instructies moet ik zelfs speciaal gaas ingraven. Misschien overbodig, maar voor de zekerheid heb ik stevig gaas gekocht bij een online winkel voor ongediertebestrijding. Niet goedkoop, maar dan heb je ook wat. Hoop ik.

Naast dieren moeten we ook met mensen rekening houden. Voornamelijk met de buurman achter ons. Op de vraag of hij het goed vond dat we een kippenhok tegen de kavelgrens wilden bouwen, zei hij alleen maar: “Timmer er maar lustig op los.” Heerlijk, zo’n flexibele buurman die nergens moeilijk over doet. Hij mag straks de kippen voeren en eieren rapen als wij een weekendje weg zijn.

Na lang zoeken vond ik een paar maanden geleden op een Noorse doe-het-zelf-site een gedetailleerde bouwtekening van een zeer solide kippenhok. Mét ingegraven gaas. Niet eentje die je zomaar ergens in de tuin plaatst en naar believen verplaatst, maar eentje die op echte betonnen zuilen staat. Die je zelf moet gieten in ingegraven kartonnen kokers. Een kind kan, met een beetje goede wil, de was doen. Als je eerst maar de beschrijving honderd keer leest – en daarna de online filmpjes net zo vaak bekijkt.

Bij de bouwhandel in ons dorp heb ik een lopende rekening, zodat ik niet elke keer hoeft af te rekenen. Het hout voor het kippenhok koop ik niet in één keer, omdat ik niet weet hoe lang ik over dit zomerse bouwproject zal doen. Bovendien wil ik geen lading planken in de tuin hebben liggen. Inmiddels weten alle medewerkers van de houthandel dat meneer Brugman een kippenhok gaat bouwen – wat leidt tot veel ongevraagd maar nuttig advies over het soort kippen dat we zouden moeten nemen. Esther wil graag Noorse en Nederlandse kippen. Geen hanen. Hoeft ook niet bij drie of vier kippen.

Inmiddels ben ik begonnen aan mijn zomerproject en staat er al een geraamte van dikke houten balken op zes betonnen zuilen. Ik kan niet wachten om met het dak te beginnen en verheug me op het ‘pannebier’ dat ik uit Nederland

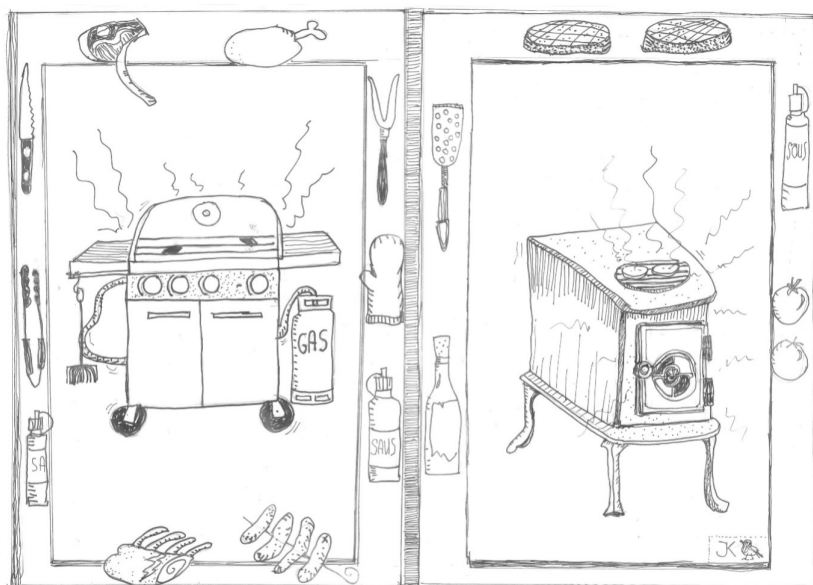
ken. Hoe klein het kippenverblijf met zijn zes vierkante meter ook wordt, er gaat een flesje bier open zodra het dak erop zit en de vlag uithangt.

Voor de sleuteloverdracht aan Esther verzin ik ook nog wel iets ludieks – wellicht met een glaasje eierlikeur.

GRILLGELUK

We hebben alweer mooie zomerse periodes gehad, afgewisseld met regenbuien die soms enkele dagen aanhielden. En ook al zijn we al een eindje op weg in de lente, het kan zo maar weer gaan sneeuwen. Niet echt handig als je de winterbanden onder je auto al hebt omgewisseld voor zomerbanden. Wij doen dat niet zelf, maar laten het over aan het plaatselijke garagebedrijf. Daar worden de banden ook opgeslagen, in een zogeheten “dekkhotell”. In november mogen de winterbanden weer onder de auto.

Met de winterbanden in de opslag kunnen we weer gaan nadenken over buiten eten. En nog leuker: buiten eten

klaarmaken. Waar de Noorse keuken binnenshuis traditioneel tot het domein van de vrouw behoort, is het buiten de man die zijn leren schort mag aantrekken. Erg traditioneel dus. Zo niet in huize Brugman. Daar zwaai ik, zowel binnen als buiten, de scepter in de keuken. Met veel genoeg.

Binnen hebben we geen ingewikkelde apparaten in de keuken, hoewel we onlangs een goedkope airfryer hebben aangeschaft. Koken doen we op een dure inductiekookplaat met afzuiging in het midden. Met vreselijke tiptoetsen die niet goed reageren als je vochtige of vette vingers hebt — en juist wél reageren als dat niet de bedoeling is. In nieuwe keukens is het verplicht een alarm aan het plafond boven de kookplaat te installeren, dat begint te piepen en de kookplaat uitschakelt als de olie in de pan iets te heet wordt. Heel irritant. Wat verlang ik terug naar een eenvoudig vierpits gasfornuis. Maar hier in Noorwegen koken we thuis niet op gas.

Dat was de binnenkeuken. Nu de buitenkeuken. Op ons terras staat een oude gietijzeren kachel die Esther ooit van iemand gekregen heeft. Hij had hem eigenlijk naar de recycling willen brengen. Na wat knutselwerk met delen van een oude barbecue heeft de handige Henk Brugman hier een eenvoudige barbecue van weten te maken. Met wat houtskool op een rooster in de kachel, en een rooster óp de kachel, kunnen we hier onze hamburgers roosteren van eerlijk Wagyu vlees van een boerderij uit de buurt. We kennen bijna de koeien die zich onvrijwillig hebben opgeofferd in de lokale slachterij. Meer heb je niet nodig, behalve de van tevoren in de gewone keuken gemaakte salades en sauzen.

Of toch?

Het grillen van een worstje boven een houtvuurtje in de natuur zou je bijna tot Noors culinair en cultureel erfgoed kunnen rekenen. De voorbereiding bestaat onder andere uit het sprokkelen en aanmaken van hout, en het snijden van een punt aan een van een boom afgerukte tak, waarop je vervolgens het worstje kunt prikken. De ketchup en mosterd heb je van huis meegenomen. Zo simpel zou geluk kunnen zijn.

Maar de reclames op televisie, in kranten en tijdschriften willen ons iets anders doen geloven. Het roosteren van een eenvoudig worstje of een hamburger boven een vuurtje of op een oud kacheltje kan echt niet meer. Barbecueën is een hogere kunst geworden, voor stoere mannen met leren schorten, handschoenen, een enorme verzameling tangen en messen — en een apparaat waarvan je in eerste instantie niet zou denken dat het een barbecue is. Hout komt er niet meer aan te pas, houtskool ook niet. Met behulp van gas worden vastgemonteerde elementen verhit totdat ze roodgloeiend zijn. Het feest kan beginnen. Met hamburgers en worsten in allerlei variaties, T-bonesteaks, aardappelsalades uit de fabriek en zes soorten kant-en-klare sauzen. Soms gaat de halfronde deksel erop, om een hogere temperatuur te bereiken — mag ik aannemen. Ik weet niet waar alle knoppen aan de voorkant van het apparaat voor dienen.

Na het avondje barbecueën komt men erachter dat er veel te veel is ingekocht. Het opruimen en weggooien zal de nodige tijd in beslag nemen. Het schoonmaken van het reusachtige apparaat wordt uitgesteld tot de volgende dag, als alles is afgekoeld en aangekoekt. Een hele klus, waarbij men — naast de staalborstel — het gebruik van milieuvriendelijke ontvettingsmiddelen niet schuwt. En dan moet

het apparaat ook nog worden afgedekt met een hoes, want het kan niet tegen regen. Staat niet echt mooi op het terras.

Esther en ik hebben onze buiken vol na het eten van één eerlijke hamburger, gegrild op onze oude omgebouwde kachel. We laten de kachel afkoelen en hoeven alleen maar een klein rooster af te wassen, zodat het klaar is voor de volgende avond. Zo simpel is geluk.